

Voorzitter : J. Oonk, Margrietlaan 28, 7261 CD Ruurlo.
Telefoon 05735 - 2861.

Secretaresse : Mevr. J.M. Das - van Eijl, Postbus 61, 7261 KL Ruurlo.
Telefoon 05735 - 2746.

Penningmeester : A.J. van Bremen, het Hoge 54, 7251 XZ Vorden.
Telefoon 05752 - 2736.
Bankrekening: RABO-bank Ruurlo, rekeningnummer 3567.22.996
t.n.v. Old Reurle.

Archief : F. Toevank, G. Sprokkereefstraat 2. 7261 GM Ruurlo.
Telefoon 05735 - 1390.

Redactieadres : J.H. Tornij, 't Gotink 43, 7261 VE Ruurlo.
Telefoon 05735 - 2997.

De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Zutphen,
onder nummer V 103401.

-o-

VAN HET BESTUUR.

Het theater-seizoen is weer voorbij. De deuren zijn gesloten en de artiesten hebben hun boeltje weer gepakt. Ook "Old Reurle" gaat even op zijn lauweren rusten om er in september weer volop tegenaan te kunnen gaan.

Ik weet het: de tuin roept en de vakantie lonkt. Toch is dit het moment om het afgelopen seizoen in vogelvlucht te laten passeren en al vast even vooruit te blikken. Het was namelijk best een enerverend jaar voor de vereniging.

Allereerst was daar in november een tussentijdse wijziging in het bestuur. Dinant ten Arve vond de mijlpaal van 75 jaar een goed moment om de voorzittershamer over te dragen (Pikant detail: om dat te kunnen doen moest hij deze hamer overigens wel eerst zelf aan de vereniging aanbieden). Henk Lichtenberg had al eerder te kennen gegeven zijn functie in het bestuur ter beschikking te willen stellen. De vacante functies werden opgevuld door mevrouw Henkje Wolsink en de heer Jan oonk. Een belangrijke activiteit, die op dat moment al in voorbereiding was, was de letterdoeken-tentoonstelling. Daarover dadelijk meer. Met het noemen van de letterdoeken komen we echter automatisch ook terecht bij de toekomstplannen. Want wat gaan we volgend jaar doen? Dat we iets gaan organiseren is daarbij voor ons wel duidelijk.

Ook het bestuur heeft daarover zijn gedachten laten gaan en komt met twee voorstellen, die zowel haalbaar als aantrekkelijk lijken:

1. Ruurlo in oude foto's + fotografie van vroeger.
2. Oude beroepen in Ruurlo en hun gereedschappen en werktuigen.

Andere ideeën zijn echter mogelijk. Die horen we dan graag van U, schriftelijk of mondeling. We streven er wel naar om zo snel mogelijk duidelijkheid te geven, zodat de organisatie al vast over de invulling van de details kan nadenken. Ook hopen we weer op de medewerking van velen. Want dat is toch wel de kracht geweest van de letterdoeken-tentoonstelling.

Op de valreep moet ook nog even gemeld worden, dat het bestuur en redactie voornemens zijn om ons kwartaalschrift "Onder d'n Kroezeboom" wat meer allure te geven. De plannen daaromtrent zijn ook even apart op een rijtje gezet.

Verder hopen we weer een afwisselend programma van maandelijkse lezingen en presentaties samen te stellen. Onze activiteiten-commissie is al weer volop aan de slag.

Rest mij tot slot iedereen een prettige en welverdiende vakantie toe te wensen, met de op een zonnige zomer. Tot ziens in september.

LETTERDOEKEN.

Met meer dan 700 betalende bezoekers is de letterdoeken-tentoonstelling een buitengewoon succes geworden. En wat zeker zo belangrijk is: De sfeer bij zowel bezoekers als medewerkers was enthousiast. Het was een gezellige boel.

Om de zaak nog eens in een paar korte kreten samen te vatten:

- Het initiatief voor deze activiteit, genomen onder het vorige bestuur, kan als een (voorlopige) mijlpaal worden beschouwd voor Old Reurle.
- De keuze van het onderwerp is een gouden greep geweest.
- De organisatie was zeer verzorgd, zeg maar perfect.

Bij dit alles is het van groot belang geweest, dat zo velen hebben meegewerkt. We hopen dat dit het karakter van de vereniging tot in lengte van jaren zal bepalen.

Een kort verslag:

Na maanden van voorbereiding en na nog eens twee dagen hard ploeteren was in de nieuwe zaal van café-restaurant "De Luifel" een aantrekkelijke expositie ontstaan. De opening op 6 april door de burgemeester van Ruurlo, de heer J. Ordeman en de receptie daar omheen was een gezellige gebeurtenis. Maar daarna volgde weer het echte werk. Op zaterdag passeerden we al het streefgetal van 300 bezoekers. Maar de zondag was een "gekkenhuis" en overtrof alle verwachtingen.

Alleen al die dag passeerden bijna 400 mensen onze antieke kassa. Gerrit Kreeftenberg had als kassier een zware taak getroffen. Een om de ober een beetje te ontlasten, ontpopten Riek Gotink en Annie Geverink zich als goede serveersters. De "afbraak" op zondag leek even chaotisch te worden. Maar op de één of andere manier was opeens alles snel en vakkundig weggewerkt. Er is dan ook geen wanklank vernomen.

Op zaterdag 8 april werd de tentoonstelling "vereerd" met een bezoek van Arie Ribbers. Het interview dat hij maakte met Riek Gotink en de heer Lubberding werd de week daarop uitgezonden via Omroep Gelderland. Het leek wel alsof ze nooit iets anders hadden gedaan.

Een woord van oprechte dank is hier op zijn plaats aan alle medewerkers die dit succes mogelijk hebben gemaakt. We hopen ook in de toekomst zoveel mogelijk mensen bij onze activiteiten te kunnen betrekken. Dat is belangrijk voor de vereniging en vele handen maken altijd licht werk.

ONDER D'N KROEZEBOOM.

Het kwartaalschrift Onder d'n Kroezeboom is een belangrijk visitekaartje van Old Reurle naar buiten toe. Het is dan ook niet meer dan billijk, dat het bestuur de maximale mogelijkheden schept om daar iets moois van te maken; iets waar je mee voor de dag kunt komen. Temeer daar Hans Tornij als verantwoordelijke redacteur het blad de afgelopen jaren op een voortreffelijke manier van de grond heeft getild.

De voorstellen die er nu in samenspraak tussen redactie en bestuur zijn uitgerold behelzen de volgende punten:

1. Allereerst het formaat. Om praktische redenen blijft dat in de huidige vorm gehandhaafd, dus A4-formaat.
2. De kwaliteit van het drukwerk hopen we te verbeteren door gebruik te maken van de offset-machine van de voetbalvereniging Ruurlo.
3. De perforatie. Deze is ooit ingevoerd als extra service aan die leden die de Kroezeboom wilden bewaren in een rindband. Bij nader inzien is dit toch niet zo praktisch. Bovendien oogt het ook niet zo mooi. Daarom zal de perforatie gaan vervallen. (Op verzoek van individuele leden blijft perforatie echter mogelijk).
4. De verwerking van de tekst zal plaats gaan vinden met behulp van een "Personal Computer". Dit biedt meer mogelijkheden voor een aantrekkelijke opmaak en het gebruik van verschillende lettertypes. Ook willen we dan meer met vaste rubrieken gaan werken.

5. Tot slot de omslag. De ideeën hierover zijn nog niet geheel afgerond. Mogelijk gaan we naar een gevouwen omslag ("echt" gedrukt) met misschien een wat aangepaste voorplaat. De Kroezeboom zal daarbij wel het centrale element blijven.

Deze uiterlijkheden zijn natuurlijk belangrijk (het oog wil ook wat), maar de inhoud blijft toch centraal staan. Daarbij is het voor een redactie ondoenlijk om een tijdschrift helemaal zelf te vullen en dat is ook niet de bedoeling.

Dus: We doen een beroep op U. Probeer zoveel mogelijk stukjes en materiaal aan te dragen om een echt tijdschrift te creëren.

En denk nu niet van: Ik schrijf niet zo goed of mijn onderwerp zal wel niet zo belangrijk of interessant genoeg zijn. De Kroezeboom is geen literair blad of een bald voor vakmensen. Het is een verenigingsblad met voor elk wat wils. En daar kan iedereen zeker aan bijdragen.

Overigens zal de kroezeboom nieuwe stijl niet in één keer ontstaan. Ook al in verband met lopende afspraken met adverteerders en bestaande voorraden. Maar tussen nu en begin volgend jaar zullen ze (met uw toestemming) in etappes worden ingevoerd.

MEDEDELINGEN SECRETARIAAT

Persbericht Gemeentearchief Zutphen:

Na een periode van verbouwing, uitbreiding en catalogisering van de bibliotheek zijn vanaf maandag 17 april het Gemeentearchief en de Stedelijke Bibliotheek Zutphen weer normaal voor het publiek geopend.

Het gemeentearchief is geopend op werkdagen van 10.00 uur tot 16.30 uur en op zaterdag van 10.00 tot 12.30 uur (behalve in de maanden juni, juli en augustus). Archiefstukken, die U op zaterdagochtend wilt raadplegen, dient U vrijdag voor 12.00 uur aangevraagd te hebben.

Adres Gemeentearchief: Spiegelstraat 15, 7201 KA Zutphen,
Telefoon: 05750 - 12157.

Persbericht Provincie Gelderland:

"Van Gelre tot Gelderland" heet de tentoonstelling over de evolutie van bestuur in Gelderland, die vanaf 9 juni 1989 te bezichtigen is in de Commanderie van St. Jan in Nijmegen.

Aanleiding voor de tentoonstelling is dat het dit jaar 650 jaar is geleden dat de toenmalige graaf van Gelre tot hertog werd verheven.

In "van Gelre tot Gelderland" komt een groot aantal onderwerpen aan bod. Deze variëren van de hertogelijke munt tot de geschiedschrijvers en van de Academie van Harderwijk (=provinciale universiteit) tot aan de huidige taken van het provinciaal bestuur op het gebied van de wegenaanleg.

Als eigentijdse bijdrage aan de "650 jaar Gelre"-manifestatie zullen in de Commanderie kunstwerken worden geëxposeerd van 12 Gelderse kunstenaars. Deze kunstwerken worden in opdracht van de provincie Gelderland vervaardigd rond de tentoonstellingsthema's.

De officiële opening van de tentoonstelling op 9 juni 1989 wordt voorafgegaan door een symposium. Dit symposium is gewijd aan de historische ontwikkeling van het bestuur van Gelderland op gemeentelijk/provinciaal niveau in de loop der eeuwen.

Nadere informatie is te verkrijgen bij: Cees Hilberdink, tel: 085 - 599014.

Bibliotheek Arnhem:

De bibliotheek Arnhem collectioneert reeds meer dan 125 jaar naast wetenschappelijke literatuur ook literatuur over Gelderland in de meest ruime zin, teneinde het gedrukte historische erfgoed van de provincie Gelderland voor het nageslacht te bewaren en vast te leggen. Op deze wijze kon door de jaren heen een omvangrijke collectie boeken, brochures, pamfletten, gelegenheidsgeschriften, gedenkschriften, overheidspublicaties, tijdschriften en couranten worden opgebouwd (de collectie Gelriana).

Dit materiaal, thans bestaande uit meer dan 40.000 titels, is door de bibliografie van Gelderland van Gouda Quint en de Documentatiecatalogus Gelderland uitstekend ontsloten en toegankelijk voor een ieder.

Wanneer U geïnteresseerd bent in de geschiedenis en/of heemkundige aspecten van uw streek, stad of dorp kunt U in deze collectie zeker iets van uw gading vinden. Bovendien biedt de bibliotheek Arnhem U tal van faciliteiten, zoals het gebruik van studiezalen, fotokopieerapparatuur, terwijl het personeel van de Nijhoffkamer een hiertoe speciaal ingericht Gelders studiecentrum in de bibliotheek Arnhem, U met raad en daad terzijde zal staan.

Raadpleging van het materiaal is geheel kosteloos. Uitlening is mogelijk, tenzij het unica of oude en zeldzame werken betreft; hiervoor dient U in het bezit te zijn van een geldige lezerskaart.

OPENINGSTIJDEN: Maandag : 17.00 tot 21.00 uur;
Dinsdag t/m vrijdag: 10.00 tot 21.00 uur;
Zaterdag : 10.00 tot 16.00 uur.

ADRES: Koningstraat 26 te Arnhem, telefoon 085 - 543111.

MEDEDELINGEN REDACTE.

Sluitingsdata copy:

In overleg met het bestuur van de vereniging zijn er sluitingsdata vastgesteld in verband met de inlevering van de copy voor de Kroezeboom.

Deze sluitingsdata zijn als volgt:

- 1e kwartaal - sluitingsdatum copy: 1 februari.
- 2e kwartaal - sluitingsdatum copy: 1 mei.
- 3e kwartaal - sluitingsdatum copy: 1 augustus.
- 4e kwartaal - sluitingsdatum copy: 1 november.

Boeken over Ruurlo:

De redactie wil U allereerst wijzen op de nieuwe uitgave Kerkhistorie in het hart van de Achterhoek. Hierin wordt drie eeuwen zielzorg beschreven van Harreveld - Zieuwent en Mariënvelde. In het boek worden uitgebreid de gebruiken en belangrijke gebeurtenissen van de drie parochies beschreven. Dit interessante boek is de moeite van het lezen en het bezitten waard.

89.16 (04)

Bij de redactie kunnen verder nog een aantal andere boeken gekocht worden. Zo is er nog een beperkte voorraad van Ruurlo door de jaren heen en verder nog De geschiedenis van de Achterhoekse ziekenhuizen. Ook zijn er nog verjaardagskalenders; die, verlopen op 1.1.1931.

Dus: Mocht U nog verlegen zitten, om een kado, of bent U zelf nog niet in het bezit van één van de boeken, bestel ze dan nu, voor het te laat is.

RUURLO'S DORPSKLOK.

'k Wil u bezingen en uw aanzijn prijzen,
o, trouwe torenklok!
Gij roept de warme zonne in den dag,
gij luidt, het middaguur,
en koelt ons uit de nachtwind uwe wijzers.
Uw toren teekent 's nachts een puntig vlak
in heldere maanlicht,
en langzaam schuift de blanke ronden maan
geruisloos een laantaarn
voor 't aangezicht van uwe wijzerplaat.
O klok, behoedt steeds trouw den nijveren landman
die naar uw wijzers kijkt,
verkondig hem getrouw den morgenstond,
die oproept naar het werk;
geef allen die den harden arbeid plegen
met twaalf slag middagrust,
en dek met laatste zoete avondklanken
ons kleine dorpje toe.
Kerst Zwart:
Uits. Loghemse Courant van vrijdag 26 september 1930, no. 5236.

HERINNERINGEN AAN VROEGER.

door Mevrouw M.H. Everink-Kromdijk.

Kroezeboom daor in Reurle,
an de Borculoseweg.
Ho bun ie daor zoo ekommen,
of hef iemand oew daor neer ezet.
Mennig maol hek naor oe ekekken,
naor oewen groten kroezen kop.
Maor as de noajoars stormen,
oew onbarhartig schud deur eene,
dan dut oew dee Kroeze krone toch ook wal zeer of neet?
Vraag ie dan ok wal um hulpe
Maor krieg ie as antwoord ok gin geheur?
En gao ie dan ook eenzaam zonder klagen maor weer deur?
Maor dan bun ie ons as veurbeeld,
recht umhoog hol ie oew kroezen kop.
Kroezeboom, ik doo mien beste
ik geve ok de moed neet op.

(Gedeeltelijk is dit overgenomen van Johanna van Buren).

Naar aanleiding van het bovenstaande had ik willen vragen of er iemand is, die weet hoe oud of die boom is en hoe of hij daar is gekomen. Ik zei laatst eens tot iemand: "Ik denk toch aan zoo iets van 200 à 300 jaar, wat toen niet werd geloofd. Zo oud, dat kon toch niet. Maar nu las ik een stukje in de G.O.C. dat hij wel 1000 jaar oud kan zijn. Houd hem in ere, want hij hoort bij Ruurlo.

Als ik dan terug denk aan vroeger, dan weet ik nog heel goed dat er vanuit Ruurlo altijd 's winters hout werd gekapt in Barchem op de Kaleberg. Hoe ze bij de naam Kaleberg komen weet ik ook niet, want hij is helemaal niet kaal, Volgens mij behoorde de Kaleberg vroeger voor een groot gedeelte bij het Kasteel Ruurlo, evenals de zandkuil. Ik weet namelijk nog heel goed dat de boeren uit Ruurlo als zij iets wilden bouwen, het metselzand met paard en kar van de berg kwamen halen. Ieder jaar weer kwamen er arbeiders, die de bossen uitdunden en dat hout werd dan van de berg afgesleept en netjes aan percelen onder aan de berg gelegd, soort bij soort; een paaltje erbij met een nummer in verband met de houtverkoop. Boeren-geriefhout werd dat genoemd en werd door een notaris verkocht. Nu zit ik wel eens zo na te denken - Ik heb maar weinig verstand van zure regen - en dan vraag ik me wel eens af: "Verstikken de bossen niet door hun eigen te kort aan zuurstof, nu er niets aan gebeurd? Het is misschien een domme vraag, maar ik kom wel eens over de autoweg door de Veluwe en zie daar aan beide kanten bossen, waar ik nog nooit een dode boom heb zien staan. De bossen zijn nog steeds mooi groen. En als er ergens veel uitstoot van autogassen is, dan is dat daar toch wel. Ik denk dan wel eens, dat die bossen dus nog vrij kunnen ademen, of heb ik het helemaal mis? Ik zou hier graag een reactie op krijgen, want een mens is nooit te oud om te leren.

Maar nu terug naar de houtverkoop. Mijn man die naast timmerman ook wagenmaker was, moest hiervoor veel eikenhout hebben en dat kocht hij vaak van Krommedijk van Huize Ruurlo. Daar was goed eikenhout; ook wel eens afkomstig van Beekvliet. Bij Beekvliet was er meestal 's winters een houtverkoop, waar mijn man dan ook wel heen ging, maar in Ruurlo ging hij dan naar Krommedijk. Men dient deze naam niet te verwarren met mijn eigen meisjesnaam, want zo ver als ik kan na gaan, kan het geen familie zijn, al werden vroeger de namen nogal eens verbasterd. Dat wagenmakersvak was weer iets anders dan timmerman. De eene keer moest het een melkwagen worden, waarmee de melk naar de fabriek werd gereden. Je moest dan van tevoren weten hoeveel melkbussen er op zo'n wagen moesten. De andere keer moest het een wagen zijn om hooi te halen. Er moesten dan opzij hoge ladders langs.

Soms moesten er achterop mooie krullen en figuren worden gemaakt met een jaartal, maar dat was meestal voor een kleedwagen. Het gebeurde echter vaak, dat hij een stotkar moest maken of reparatiewerk, zoals "raderen" of een nieuw "inspan".

Ik zie nog mijn man met de fiets naar Lochem gaan, met op zijn rechterschouder een groot wagenwiel, dat hij dan naar de smederij van Breukink in de Molenstraat moest brengen, omdat veel boeren daar hun smidswerk lieten doen. Fietsen van Barchem naar Lochem met de linkerhand aan het stuur en met de rechterhand het wiel vasthoudend, wie doet hem dat nog na? Er was toen natuurlijk niet zoveel verkeer als er nu is. Ook fietste hij wel met een inspan op zijn schouder achter naar Nettelhorst. Er werden in die dagen lange werkdagen gemaakt. Een auto had je toen nog niet, dus alles moest op de fiets. 's Morgens om half 8 beginnen tot 's avonds 6 uur. Zo herinner ik mij nog heel goed dat hij eens een nieuwe boerderij heeft gebouwd bij de Pessink, de eerste boerderij rechts aan de weg naar Zutphen. Elke dag op en neer; hij ging 's morgens in 't donker weg en kwam 's avonds in 't donker terug. Onze beide eerste kinderen waren toen nog klein en 's avonds al naar bed als hij thuis kwam. Zaterdagmorgens werd er ook gewerkt en als hij dan 's middags thuis was, zei hij: "Geef mij de kinderen eens even op schoot, ik heb ze van de week nog niet gezien". Vaak als hij 's avonds doodmoe thuis kwam, zich had gewassen en gegeten, moest hij nog de werkplaats in, om dingen die hij de volgende morgen mee moest nemen klaar te leggen of voor mensen die daags aan de werkplaats waren geweest en die het een of ander moesten hebben iets klaar te maken. Nee, tegen mij hoeven ze niets te zeggen over die goede oude tijd. Ik kan wel eens kwaad en verdrietig worden als de mensen, die net zo goed als wij de jaren 30 - 40 meegemaakt hebben, nu klagen. Wat moeten wij toch eigenlijk ontzettend dankbaar zijn, dat wij het nu zo goed hebben, maar die dankbaarheid is soms ver te zoeken.

Als er een nieuwe boerderij of schuur moest worden gebouwd, dan moesten er eiken gebinten gemaakt worden. 's Winters werden er dan eikebomen uitgezocht en gekapt. Ik weet nog van mijn vader, die zelf ook aannemer was, dat hij zelf met behulp van een knecht of soms de boer zelf, boven op schragen van ongeveer 3 meter hoog met een kraanzaag - dit was een hele grote zaag met aan beide kanten een handvat - de bomen vierkant zaagde. Mijn man heeft dat niet meer gedaan, want toen gingen de bomen naar een houtzagerij. Dat zagen met een kraanzaag was een heel zwaar en vaak een heel koud werk, want je stond op zo'n 3 meter hoogte en het was winter. Mijn man heeft wel vaak de gebinten gemaakt. Deze moesten dan met een pen en gat aan elkaar worden verbonden aan de zogenaamde carbelen, die op hun beurt de drie zware eiken balken moesten verbinden. Dit karwei werd haast altijd gedaan in de nieuwe boerderij op de deel, zodat men zo min mogelijk met dit zware werk hoefde te sjouwen. De metselaar moest zorgen dat er een stenen fundering onder kwam en was dit alles klaar, dan kwam de dag van opzetten. Het richten was een zeer nauwkeurig werk, waarbij de burenhulp boden. Met grote palen en ladders werd dan zo'n gebint op de plaats gezet en later met kettingen en touwen vastgebonden. Je moest elkaar wel goed begrijpen, want het werk was niet zonder risico. Maar stond dan alles overeind dan moest de boer tracteren en ik denk dat menig een dan ook niet zonder risico naar huis ging. Bij ons op het dorp was iemand die dan altijd zei: "Als ik thuis kom zeg ik goedenavond en dan zegt mijn vrouw de rest wel". Dat zal wel niet altijd even vriendelijk zijn geweest.

Deze zomer was ik nog ergens onder Zelhem in een verbouwde boerderij, waar nu een restaurant in zit, maar waar het oude nog heel goed was bewaard. Ik dacht toen zo bij mijzelf: Hoeveel jonge timmerlieden zouden er nog zijn, die zelfstandig zulke gebinten kunnen maken?

Mijn man moest ook vaak hooi- of graanbergen maken, bestaande uit 1, 2, 3 of 4 roeden, al kwam de 3-roedige berg niet zo vaak voor. Die bergroeden werden met de bijl vierkant gemaakt. Ik vind het nog steeds een knap stukje werk, als ik zag hoe mijn man met een vlijmscherpe bijl daar langs ging om de roeden glad te maken. Die roeden moesten glad zijn, want anders wilde de kap later niet goed omhoog. Ze waren aan 't boveinde dunner en als ze glad waren, moesten ze allemaal geboord worden. Evenals de gebinten moesten ze dan opgezet worden, waar de burendan vaak weer hielpen. Daarna moest de kap erop.

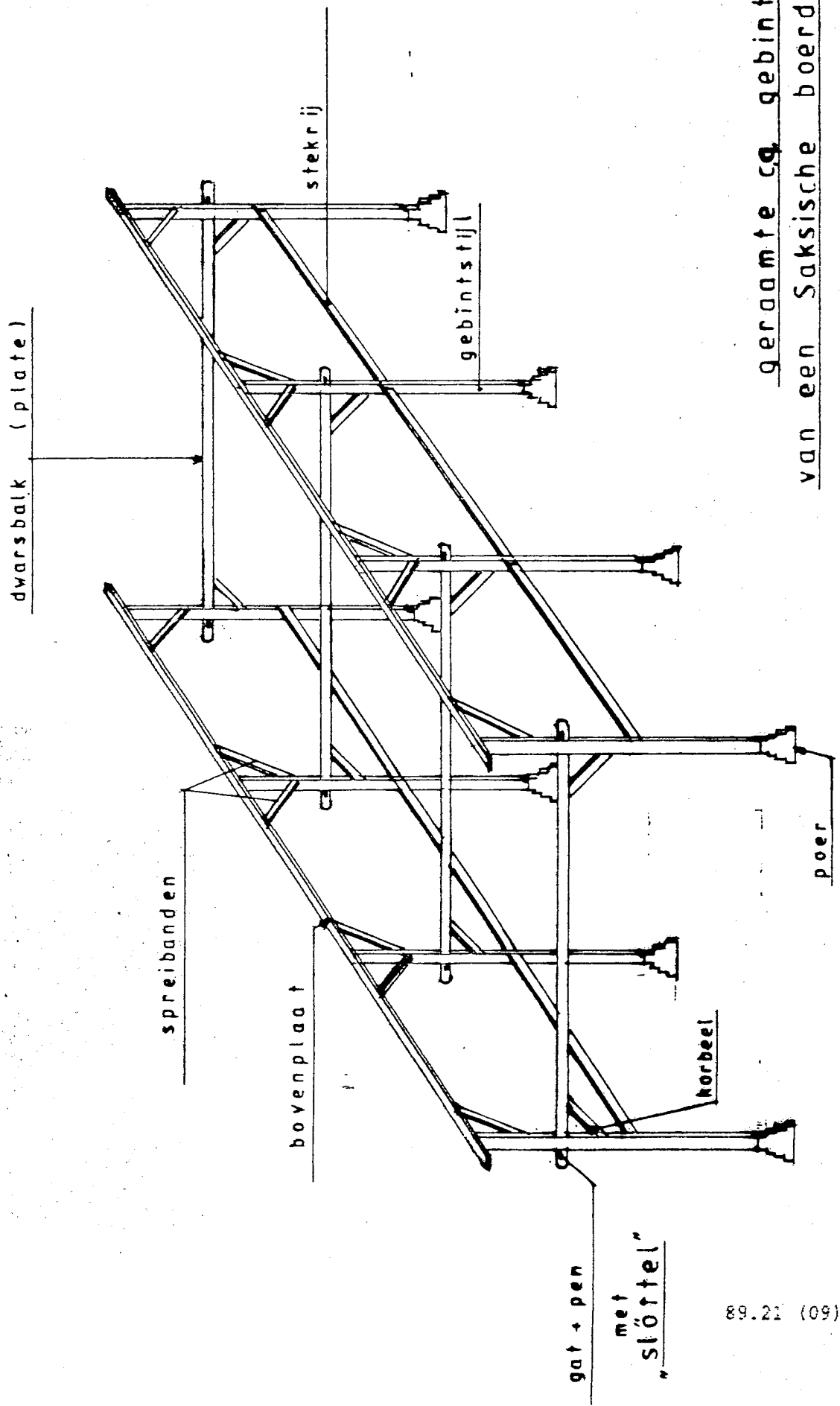
Deze werd vaak met stro gedekt, dat de boer zelf gedorst had, want dat was mooier dan het stro wat later met de dorsmolen werd gedaan. Sommigen namen riet, maar dat was nogal duur. Later werden er ook zink- en asbestplaten gebruikt. Deze moest je dan zodanig knippen en zagen dat er zo min mogelijk afval overbleef. Nog later kwamen daar meer en meer de hooi- of graanschuren voor in de plaats.

Het bouwen van boerderijen was vroeger een heel karwei. Eerst werd de huusstee klaargemaakt. Dat ging echter niet zo gemakkelijk als tegenwoordig. Alles moest met de hand gebeuren. Alle zwarte grond moest verwijderd worden en witte grond er voor in de plaats gebracht. Moest er ook nog een gierput bijgemaakt worden, moest deze ook helemaal met de schop worden uitgegraven. De burens hielpen hier dan meestal bij. Het maken van de put was het werk van de metselaar. Deze moest ook zorgen voor de fundering van het huis. Als de timmerman dan de gebinten klaar had moesten deze opgezet worden, wat een zeer zwaar karwei was, want er mocht niets misgaan. De gebinten werden stuk voor stuk opgezet op de zogenaamde poers die de metselaar had gemaakt. De gebinten waren helemaal met pen en gat in elkaar gezet en werden onderling verbonden met karbeel, stekrij en gebintbalk. Daarop kwam een boven- en onderspoor en zo kwam de kap tot stand. Bij dit werk werd ook bijna altijd burenhulp gevraagd, zeer zeker bij het opzetten van de gebinten wat met zogenaamde volgen werd gedaan. Dit waren grote lange palen, die kruislings werden verbonden en daarmee werden dan de gebinten omhoog gebracht. Hijskranen kende men in die tijd nog niet.

De woningen waren meestal heel eenvoudig. Aan de ene kant een waskamer en een melkkamer. Deze melkkamer was vaak een paar treden lager gemaakt, om de melk koel te bewaren. Hier werden ook de inmaakpotten neergezet, want alles werd in die tijd in Keulsche potten ingemaakt, zoals snijbonen, slabonen. Voor de zuurkool had men meestal een houten vat, evenals de pekeltonne voor het vlees. Als er geslacht werd, werd alles ingezouten en als het vlees lang genoeg in 't zout had gezeten, werd het samen met de worsten opgehangen in de Wieme. Dat is nu met onze diepvriezers wel anders.

Naast de waskamer was al of niet gescheiden door een gang dan de grote woonkeuken met de grote open haard. Ik weet nog, dat bij mijn grootouders er een vloer inzat van veldstenen, die allemaal in het open veld gezocht waren. Het waren allemaal witte stenen, waarin met blauwe steentjes, net voor de vuurplaat een jaartal was gelegd. Die vloer werd 's morgens met een bezem die gemaakt was van hutenkruid aangeveegd, waarna er mooi wit zand over werd gestrooid. Naast de open haard was een glazen kast. Hier werd het serviesgoed in bewaard. Ik zie nog bij mijn grootouders de mooie blauwe kommetjes staan, waar ik toen niets aan vond maar nu wel heel graag zou willen hebben. Aan de zijmuur waren twee bedsteden met dikke groene gordijnen er voor en aan de bovenkant iets van een volant, allemaal met ronde balletjes eraan. De bedsteden waren naar onze opvatting zeer klein met dikke veren bedden, die 's morgens heel hoog werden opgeschud. Het laken moest er zo overheen, dat de naam die er opstond goed zichtbaar was. Tussen de beide bedsteden hing aan de muur een houten rek met mooie glanzende kommen erop. Dat rek hing bij mijn grootouders boven een deur, die toegang gaf tot de weefkamer van mijn grootvader, waarin een groot weefgetouw stond. Ik kan mij nog herinneren dat hij dat gebruikte, maar hoe die goede man het daar kon zien begrijp ik niet, want er was maar een heel klein raampje. Op de deel was meestal aan één zijde de koeienstal en aan de andere kant achteraan een paardestal en een paar varkenshokken.

Bij dit verhaal werd een tekening gemaakt door de heer G. Kreeftenberg, welke te zien is op de volgende bladzijde.

geraamte of gebintwerk
van een Saksische boerderij
(Hallehuis type)

RUURLOSE WEGEN.

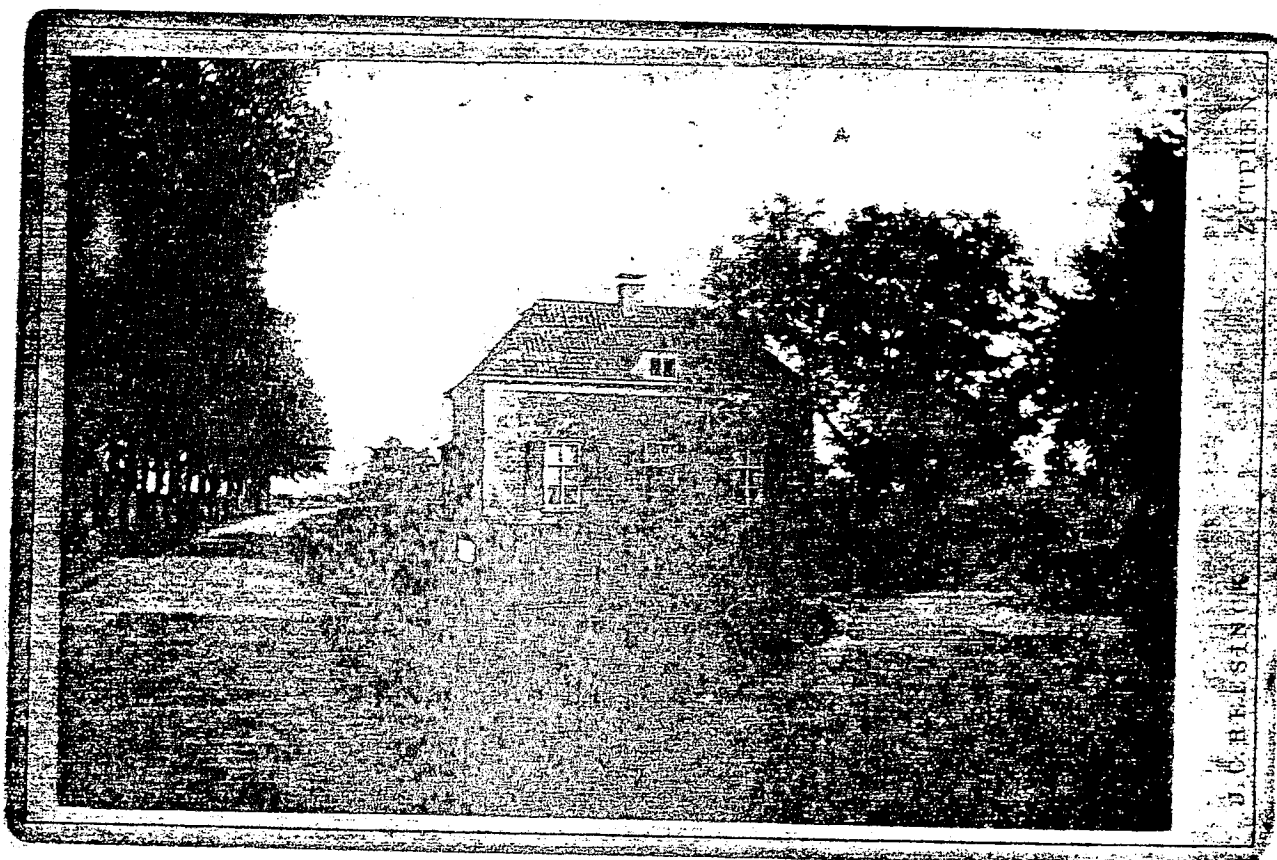
In de Gids voor Ruurlo uitgegeven door Ruurlo's Belang in het begin van deze eeuw troffen wij een omschrijving aan van een aantal Ruurlose wegen. Wij willen U in de komende Kroezebomen (indien er ruimte over is) met een aantal van deze omschrijvingen laten kennis maken.

Grolsche weg met zijwegen:

De voor een jaar gepote linden geven hem een frisch aanzien; in 't eerst heeft de weg veel zijpaden en zijwegen die alle voeren door golvende korenlanden en langs in boomen gevatte hoeven. Voorbij het Evershuis is de weg een fraaie eikenlaan die door de lage hooilanden in het Broek naar Groenlo voert. In een uur is men aan de snelvlietende Slinge. Vroeger kronkelde dit riviertje dat veel water van de circa 40 meter boven A.P. liggende gronden van Winterswijk aanvoert, ten zuiden van den Rijkstraatweg en droeg veel bij om den moerastoestand van deze streek te bestendigen. Sedert het verlegd is naar den noorderberm van dezen weg, moet haar water naar de Berkel en is de toestand der lage landen veel verbeterd.

Zijwegen:

- a. de Oude Grolsche weg bij het huis van den heer Maas; dit is een holle weg die met een boog weer op den straatweg uitkomt; links voert een pad lands de den-
nen naar het Rikkelder en het dorp.
- b. de weg naar de Kooier; slaan we bij het Berkenboschje (mijlpaal 22) linksaf, dan komen we langs de hoeve Orsow op een breeden landweg die naar de Slinge, hier Meibeek genaamd, voert; de zijwegen links gaan alle naar 't dorp of naar den Borculoschen weg; langs de Meibeek mooie beemden en bosschen, over de brug naar de Kooier met het Kooiveld en het Kooibosch waar vroeger de bewoners der hoeve zich bezig hielden met de wilde-eendenvangst.

STUKJES UIT DE GELDERSCHE BODE.

Rond de eeuwwisseling verscheen in deze regio de Geldersche Bode. Wij willen U nu een paar stukjes uit deze krant laten lezen.

- Daags na de kermis stapt een vreemdeling onze woonplaats binnen en neemt onvoorzichtig zijn weg door de kamp van woonwagens. Onvoorzichtig, want plotseling wordt hij aangehouden door een bewoonster van één der wagens die hem verzocht de jas terug te geven welke hij voor eenige weken geleden te Kaatsheuvel ten nadele van haar eega had aangetrokken en nog altijd draagt.

In plaats van zijn geweten te verlichten met de teruggave van het kledingstuk, zet de onrechtmatigen bezitter het op een lopen, achtervolgd door een brede schare woonwagenbewoners. Zoo gaat dat het dorp door. In zijn radeloosheid ziet de vreemde een open deur, vlucht naar binnen, smakt de deur dicht achter zich, het slot er op en houdt zich daardoor een paar dozijn grijphanden van het lijf maar valt meteen onvrijwillig in de handen der gerechtigheid, zijn toevluchtsoord was namelijk het wachthuisje van de politie.-

-13 november 1902: Groenloo-Ruurloo. Cursus Hoefbeslag te Ruurloo.

Naar wij vernemen zal dezen winter door de afdeling Borculo en omstreken der Geldersch-Overijsselsche Maatschappij van Landbouw een cursus in hoefbeslag worden geopend te Ruurloo. Tengevolge van de hoge eischen welke men tegenwoordig aan een rationele uitvoering van het hoefsmidvak stelt is deze cursus evenals in Zutphen twee-jarig, eenjarige worden in het vervolg niet meer gegeven.

Als leider van de cursus zal optreden de Luitenant paardearts F. Lameris te Zutphen, terwijl met het practische onderricht wordt belast de korporaal hoefsmid J.B. Cokker van het 1e Regiment Huzaren. Het leergeld bedraagt voor leden of zoon van leden der G.O.M.v.L. f 8,- voor niet leden f 10,- per wintercursus.

Zij, die aan deze cursus wenschen deel te nemen moeten de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, goed kunnen lezen en schrijven en zich reeds eenigzins in het hoefsmidvak hebben bekwaamd. De lessen voor het theoretisch gedeelte, minstens 12 in getal, zullen gegeven worden in het lokaal van het Hotel Esselenbroek, de practische lessen in de bekende smederij van den heer Huitink. Na afloop van de eerste cursus wordt een overgangsexamen afgenomen door de commissie voor het hoefbeslag der G.O.M.v.L. Na afloop van den tweeden cursus wordt een diploma uitgereikt. De lessen zullen aanvangen op Vrijdag 21 november 1902 om 10 uur.

Er kunnen slechts een bepaald aantal leerlingen worden geplaatst, de aangifte daarvan blijft nog eenigen tijd opengesteld.-

-12 december 1902. Ruurloo.

Door het op hol slaan van een paard kregen een landbouwer uit Varsseel en zijn buurman, die te Ruurloo varkens afgeleverd hadden en huiswaarts keerden, even buiten het dorp een verselijk ongeluk. De landbouwer werd van de wagen geslingerd, brak op 2 plaatsen zijn been, terwijl de andere tengevolge van een scheldbreuk onmiddellijk een lijk was.-

Verkoop. Notaris JH Weijers te Borculo zal op Maandag 16 Januari 1905 's morgens om 10 uur verkopen in het Hotel "Het Wapen van Ruurlo":

Weekhout op Hulzevoort, Peppelenbosch aan de Nennenmaat, Groote Molenpad, Lange Kerkwijk, Willinksmaat, Rekkelder, Schoolte, Martensmaat, Haarderkamp, Waayenberg, Stepel Bik Heurne, Witte Riet, Boekelmaat, Molenboschweide en Molenbosch.

Eikentop bij Larenschot, Wissinkpas en in de Tuin.

Dennentop in Slagmansbumsveld.

Stompen en Weekhout in Geldersch Nieuwe en Oude Maat.

Schansebossen in de Grootte Mors.

Snoeibossen in de Huurne, Brøekweide, Hoeverstroet, Molenstroet, Megchelenberg, Kersendijk, Middelbosch bij het Wolsenhuis, Scholtenmaat, Bik, Hulzevoort, Rijkenbarg, Pasmansbarg, Grootte Beemer, Rijkenbargsekamp, Muldersbeekenkamp en Whemerkamp.

-Ruurlo, september 1909.

't Was donker toen voor "de Kroon" te Ruurloo een rijtuig stilhield. Een juffrouw stapte uit en zei tot den koetsier, die haar uit Wichmond naar Ruurloo had gebracht: "Zie zoo, ik ben weer thuis; ga maar vast naar binnen en vraag een broodje en een glas bier; dan zal ik wel even voor je paard zorgen en dan kom ik binnen om met je af te rekenen."

En met had de vlugge deerne den paardenbak al beet en voor het paard geschoven, alsof ze dat hier gewoon was te doen. Toen de koetsier in weinige minuten op de hoogte was gekomen dat de waard geen dochter thuis verwachtte, kwam hij buiten tot de onaangename ontdekking, dat de dienstvaardige juffer was gevlogen. Vol ergernis over zooveel slechtheid keerde hij met eenige haast en zonder geld naar Wichmond terug.

Dienzelfden avond tusschen 10 - 11 uur trad een jonge dame, ongeveer 20 jaar, met geelstrooien hoed, witte blouse en lichten costuumrok het hotel van K.A. binnen. Zij was in groote verleenheid: doordat de Zutphensche trein te laat was, had ze het lokaaltje naar Eibergen gemist en vroeg een rijtuig naar die plaats. De hotelhouder had geen lust in den nachtrit en daarom nam ze logies.

Maar de volgende morgen had de juffer, die opgaf een dochter te zijn - nogwel één van de dertien - van de logementhouder Van der M. te Eibergen, geen lust om per trein te gaan; 't was voor haar, jong en onervaren ding als ze was, erg omplezierig thuis te moeten uitleggen, dat ze op een vreemde plaats had moeten overnachten. Voor dit argument kon men iets voelen en daarom besloot de heer K.H. haar zelf met zijn breack naar haar ongeruste, maar misschien ten onrechte vertoornde ouders terug te brengen. Men vertrok. Te Eibergen wist de juffer haar begeleider duidelijk te maken, dat het beter was niet aan haar huis maar bij de logementhouder K. te stallen; men kon dan samen te voet naar haare ouders gaan. Dat gebeurde, namelijk het stallen bij K. - intusschen vond het dametje gelegenheid maar vats vooruit te gaan. En toen de heer K.H. ook op de plaats van bestemming aangekomen was en hoorde, dat het getal dochters van Van der M. niet het ongelukkige getal 13 was, maar nog minder dan de kleinst denkbare waarde had (namelijk 0), dacht hij het zijne er van en keerde vol ergernis over de slechtheid der menschen, ook zonder geld naar Ruurloo terug.

"Van de gladde juffer werd verder niets meer gehoord."